Vrijdag 29 November 1946 DAGBLAD 63ste Jaargang No. 4974

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags, abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 80 Willemstad Adres: Conscientiesteeg 27.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Conscientiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes Postbus 14 Oranjestad tel. 38

Minister Fievez berispt den bevelhebbers

Gevechten in Indie met de dag feller

MINISTER FIEVEZ OVER KRULS EN HELFRICH.

De Minister van Oorlog Luitenant Kolonel Fievez verklaarde in de Tweede Kamer, dat hij den opperbevelhebber en den chef-staf van het Nederlandse leger berispt heeft, omdat zij in een vraaggesprek met Aneta gesproken hebben over het onderhoud van den Opperbevelhebber Luitenant-Generaal Kruls en Admiraal Helfrich met Hare Majesteit de Koningin.

Het bezoek aan de Koningin stond in verband met de situatie in Indië.

De Minister van Oorlog verklaarde, dat hij het betreurde, dat de chef van de Generale Staf zich in staat achtte een interview te geven aan Aneta en zijn opinie bekend te maken.

Minister Fievez verklaarde verder in de Tweede Kamer dat de Regering van plan is zo spoedig mogelijk een gecombineerde generale staf in te stellen van de Nederlandse strijdkrachten. Hij zeide dat de toestand in Indonesië ondanks het feit, dat een maand geleden een wapenstilstand gesloten is niet verbeterde. Daarom kan er ook geen quaestie van zijn het aantal Nederlandse troepen in Indonesië te verminderen. Het plan van troepenverschepingen moet aangepast worden aan de condities naargelang deze zich ontwikkelen.

„Tot mijn spijt stel ik vast dat ondanks de wapenstilstand de situatie practisch niet veranderd is" (Den Haag, Aneta).

BIJEENKOMST MET COMMISSIE-GENERAAL.

De bijeenkomst van het cabinet met de Commissie-Generaal, die Donderdagavond eindigde, zal Zaterdag hervat worden. Er is geen verklaring afgelegd aan de pers. Vrijdag kan geen bijeenkomst plaats vinden, omdat Dr. Beel voor de Tweede Kamer zal verschijnen (Den Haag, Aneta).

OUD-BEVELHEBBERS REAGEREN.

In een in kernachtige taal gesteld beroep op het Nederlandse volk hebben drie oud-bevelhebbers van het Leger, de bevolking aangezet te protesteren tegen de Regeringspolitiek ten opzichte van de Indonesische quaestie vooral tegen de ontwerp-overeenkomst die door de Nederlandse en Indonesische onderhandelaars is opgesteld. Het stuk is getekend door Generaal H. G. Winkelman, Generaal I. H. Reynders en Dr. W. K. Feuilleteau de Bruin (Den Haag, Aneta).

VERKLARING VAN SJAHRIR.

Het blad de „Nieuwsgier" deelde mede dat Sjahrir verklaard had: „De republikeinse Regering is bereid de voorzieningen van de ontwerp-overeenkomst uit te voeren maar heeft een zeker onprettig gevoel vast gesteld aan de zijde der Nederlanders".

Sjahrir verklaarde ook dat veel afhankelijk is van de personen die uitgekozen worden om de overeenkomst ten uitvoer te brengen (Batavia, Aneta).

DE GROTE OOST.

De besprekingen van de conferentie der buitengewesten die op 7 December te Denpassar op Bali geopend wordt zullen gewijd zijn aan de organisatie van een autonome staat van de Grote Oost. Medegedeeld is dat het onmogelijk is verkiezingen te houden voor gedelegeerden in Nederlands Borneo voordat de conferentie voor de organisatie van de Staat Borneo later gehouden worden te Pontianak (West-Borneo); deze conferentie begint waarschijnlijk op 27 December (Batavia, Aneta).

OVER DISCRIMINATIE.

De Nederlandse gedelegeerde J. H. van Rooyen verklaarde op een gezamenlijke bijeenkomst van de politieke, de veiligheids en de juridische commissies, dat de quaestie van de discriminatie der Brits Indiërs in de Zuidafrikaanse Unie een vraagstuk is dat valt binnen de juridictie van deze Unie. Hij legde deze verklaring af in steun voor een desbetreffend voorstel van den Zuidafrikaansen gedelegeerde (New York, Aneta).

DE OVEREENKOMST MET ZWEDEN.

Woensdag werd bekend gemaakt dat volgens de handelsovereenkomst tussen Nederland en Zweden goederen ter waarde van 180 millioen Zweedse kronen verhandeld zullen worden. Deze overeenkomst heeft ook betrekking op de handel tussen Zweden en de Nederlandse Overzeese gebieden. Zweden zal cellulose houtwaren papier en papier producten ijzerpyriet, ijzer en staal producten, machines gereedschappen, instrumenten en lucifers leveren.

Nederland zal daartegenover aan Zweden leveren gietijzeren, producten, staalproducten, tin cokes, zout, chemische producten, kunstzijde garens, textiel, electro-technische producten, radio-onderdelen, rubber, bloembollen, specerijen en landbouw producten (Den Haag, Aneta).

DE ISTHMIAN LINE.

De Isthmian Steamship Co., een dochtermaatschappij van de United States Steel Corp., heeft van de Maritieme Commissie toelating gekregen om het eerste schip van de 24, die haar toegewezen zijn per rehabilitatie van de vloot, aan te kopen.

Dit schip „Sea Phoenix" zal de naam krijgen van „Steel Artisan".

De Isthmian Line is eigenares van negen schepen, maar opereert met een vloot van 64 aan de Regering behorende schepen, die onder charter staan. Deze zullen voor en na vrijgelaten worden nagelang de Isthmian Line andere schepen van de Regering overneemt of bij de scheepsbouwers koopt (New York, Aneta).

PRIJZEN VAN LIJNZAADOLIE.

De prijzen van de lijnzaadolie zijn van ƒ 50,50 gestegen tot ƒ 170,50 gulden per honderd kilo. Deze drastische prijsverhoging is van toepassing op alle toekomstige invoer inbegrepen een verscheping van 7800 ton, die deze week uit Argentinië zal aankomen (Amsterdam, Aneta).

TONY KESSLER VEROORDEELD.

De 55-jarige Tony Kessler, oud-adjudant van den N.S.B.-leider Anton Mussert is veroordeeld tot 4 jaar gevangenisstraf en een boete van 50.000 gulden door de speciale rechtbank (Utrecht, Aneta).

DE BEVOORRADING.

De directeur voor bevoorrading van het Ministerie van Economische Zaken, Dr. E. L. Kramer, verklaarde in een radiorede dat de aanvoer van zeep, tabak en fietsen in de nabije toekomst niet gunstig is.

Hij verklaarde dat het tekort in het buitenland aan grondstoffen en in sommige gevallen het gebrek aan arbeidskrachten hieraan schuld is. Het volgend jaar kan niet meer dan drie kilo zeep verstrekt worden tegenover het gebruik van acht kilo vóór de oorlog. Dit is zeer betreurenswaardig uit medisch en hygiënisch oogpunt.

De Nederlandse tabaksindustrie kan slechts 95 ton tabak verwerken tegen 2700 ton voor de

KONINGIN ONTVANGT GOUVERNEUR KASTEEL.

Hare Majesteit de Koningin heeft Donderdag Zijne Excellentie Dr. P. A. Kasteel en Mevrouw Kasteel in audiëntie ontvangen (Den Haag, Aneta).

Rusland zal toezicht op bewapening toestaan

Bidaults regering in Franrijk afgetreden

MOLOTOV OVER BEPERKING VAN DE BEWAPENING.

In de politieke commissie opende Molotov het debat met een toespraak tot de leden om een einde te maken aan de bewapeningswedloop, die begonnen is. Hij sprak na de goedkeuring van de commissie aan het voorstel van de troepen-inventarisatie. Terwijl hij vroeg om onmiddellijke beperking van elke bewapening legde hij vooral nadruk op de atomaire bom en vroeg dat dit wapen onmiddellijk door een internationale conventie verboden zou worden.

Hij merkte op dat de atomaire quaestie reeds sedert Juni besproken wordt door de commissie voor atomaire energie. Hij drukte er zijn spijt over uit dat er nog geen beslissing is getroffen in zake de vooraad atomaire bommen, die vernietigd zou moeten worden. Elke weigering om tot een beslissing te komen is een overtreding van de wens van de wereld. Het Russische voorstel in zake dit onderwerp houdt in: 1) Een controle-commissie, die de uitvoering van de beslissingen over de wapenbeperking moet nagaan; 2) Een controle-commissie voor toezicht op de uitvoering van de beslissingen over het verbod van het gebruiken van atomaire energie voor militaire doeleinden.

De nieuwe Russische voorstellen zijn in scherpe tegenstelling met het standpunt dat vroeger werd ingenomen over toezicht op de atomaire energie. Het is de eerste maal dat Rusland te kennen geeft dat zij de instelling van een internationaal apparaat voorstaat die toezicht en sanctie kan oefenen.

Molotov verklaarde dat de wapenbeperking alle landen moet omvatten, alle wapenen en ook de begrotingspost voor defensie. De legers moeten verkleind worden, marine en luchtwapenen moeten verminderd worden terwijl in sommige gevallen een verbod moet worden uitgevaardigd.

Nadat Molotov geëindigd was vroeg de Franse afgevaardigde Alexandre Parodi het woord en verklaarde als voorzitter van de atomaire commissie dat er goede vorderingen worden gemaakt en dat men binnen niet al te lange tijd een verslag zal indienen. Molotovs nieuwe voorstellen waren een verrassing voor de afgevaardigden met als resultaat gemengde reacties. De Britse afgevaardigde juichte Molotovs voorstel warm toe en verklaarde dat er een middel moest zijn dat de verzekering gaf dat de naties werkelijk ontwapenden. Canada en Australië vonden dat het Russische voorstel niet ver genoeg ging en wilden beide de controle-quaestie verder uitwerken. Vrijdag zal het debat over de ontwapening worden voortgezet (Lake Success, (AP) 28.11).

EGYPTE GEEFT TOE INZAKE TROEPEN.

Egypte moest toegeven aan de Noordamerikaanse en Engelse oppositie en kwam overeen niet aan te dringen op onmiddellijke actie inzake het verwijderen van alle troepen uit het grondgebied van leden van de Verenigde Naties, behalve in die gevallen, waarin door het Handvest wordt voorzien. De Egyptische afgevaardigde Mahmoud Bey Fawzi zeide in de politieke commissie dat hij met het oog op het Noordamerikaanse en Britse aandringen om meer tijd teneinde het voorstel te bestuderen, hij overeen zou komen het afzonderlijk te behandelen in plaats van samen met de troepeninventarisatie van de wereld. De Noordamerikaanse afgevaardigde, Connally en de Britse afgevaardigde Sir Hartley Shawcross, hadden de tegenwerping gemaakt dat er te veel tijd zou verloren gaan wanneer kijken en bij deze kwestie kwam kijken dat het als een afzonderlijk geval beschouwd moest worden, maar alleen nadat de afgevaardigden tijd gehad hadden het grondig te bestuderen. Als voorbeeld van de verstrekkende gevolgen van het Egyptische voorstel, haalde Connally het geval aan van de Noordamerikaanse troepen, die thans in Panamá vertoeven onder een overeenkomst met de Panamese regering en verklaarde dat de maatregel kon betekenen dat de vergadering aan de Verenigde Staten zou kunnen vragen om de troepen terug te trekken, die het Panama-kanaal verdedigen. Na het besluit van Egypte om niet verder in de resolutie te treden kon worden overgegaan tot de stemming over de troepen-inventarisatie van de wereld, die Woensdag artikels-gewijze werd goedgekeurd. Dit geschiedde onmiddellijk met 34 stemmen voor en 7 tegen terwijl 4 leden zich van stemming onthielden. Het voorstel gaat thans naar de Algemene Vergadering waar het tweederden van het aantal stemmen moet hebben om goedgekeurd te worden, iets wat zeker schijnt te zullen geschieden.

De mogelijkheid bestaat echter dat Rusland opnieuw de strijd zal aanbinden tegen enkele punten, vooral wat betreft de inlichtingen over troepen binnen eigen gebied. Toen Visjinsky zijn stem uit bracht tegen het laatste ontwerp van de troepenquaestie merkte hij op dat het Russische voorstel omtrent de inlichtingen over de bewapening waaronder de inlichtingen over atomaire en raket-wapenen vallen, werd afgekeurd. Volgens hem was dit een eenzijdige maatregel. (Lake Success, (AP) 28.11).

SIDKY PASHA VERDEDIGT ENGELS - EGYPTISCH VERBOND.

De Eerste Minister Sidky Pasja zeide in zijn verdediging van het herziene Engels-Egypisch Verbond, welke naar algemeen verwacht wordt door de Egyptische Regering getekend zal worden, dat deze voorziet in de evacuatie van de Britse strijdkrachten uit Egypte.

In een brief aan een Arabische krant genaamd Al Ahram openbaarde hij voor het eerst zijn mening nadat de studenten ongeveer zes dagen geleden met hun demonstraties waren begonnen (Caïro, (AP) 28.11).

DE FOEAD-UNIVERSITEIT GESLOTEN.

De Egyptische Regering heeft de Foead-Universiteit gesloten na de betogingen aldaar en bij de Farouk-Universiteit te Alexandrië als protest tegen de voorgestelde bepalingen in het herziene Verbond met Engeland, welke de Eerste Minister Sidky Pasja van Londen terugbracht na met Bevin gesproken te hebben (Caïro, (AP) 28.11).

REGERINGS TROEPEN HEROVEREN DORPEN IN MACEDONIË.

Joseph Goodwin seint uit Mandhalos, een dorp in Westelijk Macedonië op ongeveer tien kilometer ten Noord-Oosten van Edessa, dat legereenheden van de Griekse strijdkrachten, voorafgegaan door de politie-macht en gesteund door de berg-artillerie, op Woensdag de met bloed doordrengde dorpen Mandhalos en Mavron hebben heroverd.

De gewapende benden die meer dan vier-en-twintig uren weerstand hebben geboden tegen de aanvallen uit de lucht en op de grond, moesten zich terugtrekken achter de laaghangende wolken die de toppen van de Paikon bergen omringden.

Legereenheden uit Edessa, Yannitsa en Salonika gingen de dorpen binnen zonder weerstand te ondervinden (Mandhalos, (AP) 28.11).

HIROHITO ONTVANGT AARTSBISSCHOP.

Kardinaal Gilroy, Aartsbisschop van Sydney, werd door Keizer Hirohito ontvangen. De keizer bood persoonlijk een stoel aan den kardinaal en zijn gevolg, waarvan Bisschop Patrick McAbe deel uitmaakte. Eveneens tegenwoordig was de residerende Pauselijke vertegenwoordiger Aartsbisschop Paul Maleo (Tokio, (AP) 28.11).

het nieuws van vandaag

Molotov is wel erg toeschietelijk gebleken inzake de ontwapeningsquaestie. Het wil er werkelijk op lijken, dat Rusland van zijn vroegere houding, welke finaal tegen elk toezicht van buiten — ook door internationale commissies — gekant was, radicaal heeft gewijzigd. Want Molotov zeide na de goedkeuring van het Britse voorstel om de troepeninventarisatie en de ontwapening samen in één verband te beschouwen, dat er commissies van toezicht dienen te komen.

Vooral moet toezicht worden geoefend, zeide hij, op de atomaire industrie. En de atoombommen die reeds gemaakt zijn, moeten worden vernietigd. Men vraagt zich af waaraan deze plotselinge Russische ommezwaai te danken is. Vreest Rusland, dat het geheim van de atoombom alreeds in te veel landen bekend is, zodat het gevaar niet alleen van de Verenigde Staten behoeft te komen? Of heeft Rusland zelf andere wapenen, die ten minste even gevaarlijk zijn maar die men wel verborgen zal weten te houden?

Wij weten wel, dat uit deze vragen ons wantrouwen ten opzichte van Rusland duidelijk blijkt. Maar wie gelooft nog in een land wanneer telkens weer gebleken is, dat dit geloof niet gerechtvaardigd is. Het is als met nazie-Duitland. Zij die geloof hechtten in Hitler en zijn nazie-bende, kwamen maar al te bedrogen uit. Slechts wanneer een toestand geschapen is, dat een regering werkelijk rekening en verantwoording verschuldigd is aan het volk, kan het wantrouwen worden opgeheven. Maar zulk een toestand bestaat niet in een totalitaire staat, zoals Rusland.

De Franse regering onder leiding van Georges Bidault is afgetreden. Wij zullen zien wat er nu komt voor de tijd tot het Parlement normaal kan functionneren en de samenstelling van een regering op de normale wijze dus tot stand kan komen.

Naar de berichten zeggen overigens men niets voor een voortzetting van de huidige coalitie.

In België weigert de regering van Camille Huysmans af te treden ondanks een motie van wantrouwen in de Kamer van Afgevaardigden. De Katholieke volksvertegenwoordigers liepen dus uit protest weg. Blijkbaar rekent Huysmans erop, dat hij nog in staat zal zijn voldoende steun te mobiliseren.

Staten spreken over Caraibische commissie, Parlementaire commissie en Indonesische overeenkomst

Een opstandige Dr. Maal wil volksstemming op Curacao

„Heel Curacao moet achter de regering staan", zegt Da Costa Gomez

Na geruime tijd niet in het openbaar vergaderd te hebben traden de Staten van Curaçao gisteravond weer op voor een volle tribune. De volgende heren waren tegenwoordig: W. R. Plantz (Voorzitter), Dr. M. F. da Costa Gomez, Dr. P. H. Maal, E. Jonckheer, C. W. Jonckheer, E. Cohen Henriquez, E. A. Römer en L. D. Gerharts.

Twintig minuten over acht ging de voorzitter aan met de voorlezing der ingezonden stukken. — het enige punt dat op het programma stond. Onder deze ingezonden stukken behoorden verschillende ontwerp-landsverordeningen, welke snel naar de commissies verwezen werden. Meer stof tot debatten boden de brieven, die ontvangen werden.

Op een brief van de Ambtenarenbond, die zich erover beklaagde, dat de Staten tegen de huizenbouw voor ambtenaren schijnen te zijn, ondanks de woningschaarste, werd evenwel geen commentaar geleverd.

Een request van enkele afgekeurde schutters, die klagen geen uitkering te krijgen wegens hun afkeuring, was evenwel aanleiding voor **Dr. da Costa Gomez** om de mogelijkheid van indiensttreding der Curaçaose schutters bij de rijkstroepen te bespreken. De Staten schreven hierover een brief aan het Bestuur, doch naar het zich laat aanzien, zal men nog wat op antwoord moeten wachten. Dr. da Costa Gomez zeide, dat volgens de hem beschikbare gegevens vele officieren met de rijkstroepen zullen meekomen en dat eigen mensen dus niet in de gelegenheid zullen worden gesteld om dienst te nemen. Er zouden verschillende Curaçaose jongelui zijn, die aldus worden voorbijgegaan.

Dr. Maal borduurde voort op het thema, dat door Dr. da Costa Gomez aangesneden was en wilde weten waarom altijd voorrecht gegeven moet worden aan de Europese Nederlanders. Hem was ter ore gekomen, dat er onder de Curaçaose schutters veel animo bestaat om dienst te nemen bij de rijkstroepen. In deze tijd, dat Nederland vrijheid schenkt aan zijn koloniën, pas het niet „Hollanders" voor te trekken boven landskinderen.

Dr. Maal wil een brief sturen aan den Gouverneur om te vragen aan wie voorrecht gegeven dient te worden.

De Heer Henriquez wil de quaestie van demobilisatie in haar geheel beschouwd zien, alsook de gehele opzet van de Curaçaose verdediging in de toekomst, teneinde te kunnen vaststellen welke wijzigingen in de schutterij-landsverordening, welke nog in werking is, dienen te worden aangebracht.

De Voorzitter leest nog een brief voor omtrent de Nederlandse afvaardiging naar de UNESCO (de commissie voor opvoedkundige, sociale en wetenschappelijke zaken der Verenigde Naties) waarover Curaçao niet tijdig genoeg gehoord kon worden, voorts een brief over het echtpaar Chatlein, dat dienst nam bij het Rode Kruis en in Nederland strandde; hierover zond de Gouverneur alreeds een telegram naar Nederland.

Een brief over de Nederlandse afvaardiging naar de Caraïbische Commissie, welke naar bekend binnenkort hier zal vergaderen, wensen de Staten onmiddellijk te behandelen. Men wil Curaçaose adviseurs benoemen.

Dr. da Costa Gomez stelt voor er een telegram over te verzenden.

De Heer **E. Jonckheer** wil bij alle bijeenkomsten van de Caraïbische Commissie Curaçaose adviseurs hebben.

Voor de ontvangst van de Caraïbische Commissie heeft het Bestuur de volgende commissie van ontvangst samengesteld: de heren W. R. Plantz, Ph. Evertsz, L. F. Bouman, L. R. Deutekom, J. F. Groote, Dr. J. R. Arends, C. W. Jonckheer, J. B. Kennema, S.A.L. Maduro, R. R. Muskus en A. M. Smit.

Een lange brief over de telefoon op Aruba volgt. Als verontschuldiging voor het langdurige uitstel voor de automatisering van de telefoon worden de oorlog, personeelstekort enz. aangevoerd. Men hoopt echter in Maart 1947 te kunnen beginnen.

Dr. Maal vindt, dat de automatische telefoon op Aruba al vóór de oorlog klaar had moeten zijn. De telefoondienst is hier weer jaren achter. Op Bonaire gebruikt men ook nog een koffiemolen als telefoon. Als men daar ook niet meteen begint zal er over vijf jaar nog niets zijn.

De heer **L. D. Gerharts** verklaart, dat hij bij de behandeling van de 2e suppletoire begroting op de quaestie van de Bonairiaanse telefoon terug hoopt te komen.

Een verzoek van de Landsradio- & Telefoondienst om zes telegrafisten te laten uitkomen — vier voor Curaçao en twee voor Aruba — zint den heer Gerharts niet. Deze dienst beschikt op het ogenblik over enkele zeer bekwame hulptelegrafisten, doch men geeft deze mensen de kans niet om telegrafist te worden. De directeur zowel het hoofd van de dienst zijn de leraren en tevens de examinatoren. Er is iets niet in de haak. De leraren zijn niet zo goed of de examinatoren deugen niet. In ieder geval, de plaatselijke krachten kunnen maar niet vooruitkomen en niettemin zijn zij beter dan degenen die reeds uit het moederland kwamen als volwaardige krachten. De heer Gerharts vraagt of men de hulptelegrafisten niet tot telegrafisten kan maken en dan plaatselijke jongelui opleiden voor hulp-telegrafist. Zo komt er een geleidelijke opschuiving zonder dat het nodig is steeds weer mensen uit Nederland te laten uitkomen.

Dr. Maal vindt, dat men er niet over denken kan om mensen te laten uitkomen voor baantjes waarvoor men geen genie behoeft te zijn. Het is al te gek, dat er voor baantjes als straatveger, hulpkeurmeester e.d. steeds weer Hollanders moeten worden geïmporteerd.

Een mededeling aan de Staten over de motie in de Tweede Kamer om een parlementaire commissie naar Curaçao te zenden is het sein voor den heer **E. Jonckheer** om een klaargemaakte redevoering af te steken. De heer Jonckheer blijkt niet veel vertrouwen te hebben in de komst van deze commissie. Is de Nederlandse regering niet tevreden met de inlichtingen die de Statencommissie verstrekte? Het ligt toch voor de hand welke bestuursvorm Curaçao moet krijgen, vindt de heer Jonckheer. En tenslotte zegt hij, dat het ondemocratisch zou zijn van het Nederlandse Parlement, indien het iets van het geuite regeringsstandpunt zou gaan afhalen. De heer Jonckheer zegt vertrouwen te hebben in de huidige regering en den huidigen Minister van Overzeese Gebiedsdelen.

Dr. da Costa Gomez is het niet geheel eens met den heer Jonckheer, hoewel hij kan begrijpen dat deze een dergelijk geluid laat horen. Hij begrijpt zijn wantrouwen. Doch Dr. da Costa Gomez gelooft niet dat de parlementaire commissie enige verandering zal kunnen brengen in de uitdrukkelijke verklaringen van Hare Majesteit de Koningin en de regering, dat tegemoet gekomen zal worden aan de wensen en verlangens van Curaçao. De urgente wijzigingen, welke aan de regering werden voorgesteld zijn zo eenvoudig en beperkt, aldus de Doctor, dat daarvoor zeker geen parlementaire commissie hiernaartoe behoeft te komen.

DR. DA COSTA GOMEZ
Maakt niet graag propaganda.

De motie in de Kamer werd trouwens aangenomen voordat **Dr. Beel zijn verklaring aflegde**, dat Curaçao het onverkort recht zal hebben om zijn positie in het Koninkrijk mede te bepalen. Het lijkt den spreker echter praematuur om over deze zaak uit te weiden omdat niet bekend is hoe zij zich zal afwikkelen in het parlement. Wij kunnen echter verwachten, dat de Minister een duidelijke uiteenzetting zal geven van onze positie in de Unie en biezonder in het Koninkrijk. Dit zal zich afspelen voordat de commissie uitgezonden wordt. De komst van de parlementaire commissie kan dus geen invloed hebben op wat daarvóór zal geschieden. Dr. Da Costa Gomez wil dus zijn eigen oordeel opschorten tot de Minister van Overzeese Gebiedsdelen een uiteenzetting heeft gegeven in de Tweede Kamer.

Dr. Maal protesteert tegen de uitlating van Dr. da Costa Gomez, dat wij onze positie van den minister zullen moeten vernemen. Wij hebben niets te vernemen. doch onze positie zelf te bepalen Dr. Maal weet niet waarom de commissie komt. Is men misschien van plan weer naar de Koningin te gaan zoals Admiraal Helfrich en Generaal Kruls teneinde tegen de beslissing van de Commissie-Generaal te gaan protesteren?

Wij vragen waar wij recht op hebben. Laat de heren komen en wij zullen hen als onze gasten behandelen.

De heer **E. Jonckheer** zegt nogmaals enorm veel vertrouwen in de regering te hebben. Onder den huidigen Minister van Overzeese Gebiedsdelen is alles bereikt wat hij voor Curaçao nodig acht. Doch de heer Jonckheer heeft grote vrees, dat de toestand in Indië grote verwarring in Nederland gesticht heeft en hij hoopt niet dat men terug zal komen op de eenmaal gedane toezeggingen.

Dr. da Costa Gomez heeft zijn „geachten collega". Dr. Maal horen protesteren. Maar dit neemt niet weg, dat de Tweede Kamer zich zal moeten uitspreken over de verklaring van den Minister. Eerst dan zal men kunnen vernemen hoe de Nederlands-Indonesische Unie er staatsrechtelijk zal uitzien.

Dr. da Costa Gomez zegt, dat hij niet graag propaganda maakt voor de een of andere partij. doch hij wil er op wijzen, dat een partij zich reeds tot den Minister gewend heeft om aan te dringen op doorvoering van de „urgente wijzigingen". Liefst zou hij zien, dat geheel Curaçao zich achter Dr. Beel stelde, nog voordat de zaak in het Parlement ter sprake komt.

Maar ondanks alles is Dr. da Costa Gomez van mening, dat welke regering er ook moge komen, zelfs al zou het een reactionnaire regering zijn, deze zal moeten respecteren wat de Koningin beloofd heeft. Haar eenmaal gegeven woord kan niet meer veranderd worden.

Tenslotte stelt Dr. da Costa Gomez voor, dat de Staten een telegram zullen zenden aan de regering om mede te delen, dat men kennis genomen heeft van de ontwerp-overeenkomst van Cheribon en men zich volkomen achter de regering stelt.

Dr. Maal houdt dan een redevoering, waarin hij tot de conclusie komt, dat door een volksstemming moet worden uitgemaakt of Curaçao ook een republiek wil worden. Het recht om dit te doen leidt hij af uit de verklaring van Dr. Beel. Twee mogelijkheden ziet Dr. Maal: dat de kolonie Curaçao voldoende is opgevoed en dus in staat is zich zelf te besturen of dat Nederland als koloniserende mogendheid heeft gefaald. Wij mogen niet lijden aan een minderwaardigheidscomplex. Het zou wel treurig zijn als Nederland na een proeftijd van 312 jaar gefaald zou hebben. Dr. Maal vindt, dat Curaçao zich wel kan stellen onder de ideëele leiding van Hare Majesteit de Koningin, doch niet onder Nederland.

Curaçao wordt te veel als een goed zaakje beschouwd, getuige de gestadige uitzending van mensen naar hier, de voordelen van pakketten uit Curaçao enz.

Dr. Maal is beu van allerlei commissies — Ellis, Kasteel, Verriet [Monseigneur Verriet — Red.] —die afbreuk zouden doen aan de aspiraties van het Curaçaose volk. 1)

Dan herinnert hij aan zijn oproep voor een Soekarno. Met denzelfden Soekarno, die eerst als een Japansen handlanger werd beschouwd, zit men nu aan de ronde tafel. Dr. Maal wordt moe van het wachten en geeft te kennen, dat een soortgelijk optreden als van Soekarno hier gewenst zou zijn. Er wordt te veel gedraald met de uitvoering van het memorandum der Staten. Ons werd gezegd, dat na vier maanden de zaak geregeld zou zijn en nu — na vier maanden — komt de parlementaire commissie.

1) Tegen de bewering van Dr. Maal een anti-autonomie-commissie zou vormen kwam Dr. da Costa Gomez bij een vorige gelegenheid reeds op — Red.

FISCHER

DR. P. H. MAAL
Wil niet onder koppensnellers komen.

Laat ze alsjeblieft voortmaken, roept Dr. Maal uit. Wij willen geen kolonie van de koppensnellers van Borneo worden!

[Deze uitlating is vreemd. Is Dr. Maal tegen autonomie voor de Indonesiërs van Borneo?]

Een volgend ingezonden stuk maakt melding van een uitbreidingsplan dat maar eventjes 3.700.000 gulden zal kosten. Meewarig schudden de Statenleden het hoofd. **Dr. Maal** vraagt of er niet veel dringender zaken zijn,b.v. het rioleringssysteem.

Voorzitter Plantz vindt, dat enkele onderdelen toch onder ogen genomen dienen te worden. Men heeft bijvoorbeeld een nieuw postkantoor nodig. Het stuk wordt naar de 2e commissie verwezen, Ir. Groote zal er uitleg moeten gaan geven.

Een verzoek van de Arubaanse Raad van Politie, dat voortaan hoge autoriteiten als de P. G. en de Gezaghebber van Aruba door de Kroon benoemd worden, vindt geen genade bij Dr. da Costa Gomez. Het is gewoonweg ridicuul, zegt hij. Men wil ons terugvoeren naar 1919. Maar misschien steekt er ook een andere bedoeling achter, nl. om den Gouverneur voorbij te gaan.

Een antwoord van het Bestuur op vragen van de Staten geeft aanleiding tot allerlei opmerkingen.

De heer **Elias A. Römer** komt op tegen de bewering als zou overplaatsing van enkele onderwijzers naar Aruba op verzoek van de betrokkenen zijn geschied. Hij noemt het geval van mej. Abady, die ontslag nam om aan de overplaatsing te ontkomen. Fel critiseert de heer Römer de houding van het Bestuur. Is de bedoeling om plaats te maken op Curaçao voor krachten uit het moederland?

Dr. Da Costa Gomez vindt commentaren op de brief thans onvruchtbaar. Het Bestuur zond niet eens een gemachtigde. Dr. da Costa Gomez heeft er genoeg van dat het Bestuur zich steeds weer achter een stuk papier verschuilt. Laat men openlijk met de Staten van gedachten wisselen.

Hij stelt dus voor de behandeling van de brief op te schorten tot een gezonde gedachtenwisseling met het Bestuur kan plaatsvinden.

De vergadering wordt dan een kwartier geschorst om Dr. da Costa Gomez de gelegenheid te geven de door hem voorgestelde telegrammen op te stellen.

Bij heropening van de vergadering verklaart de Doctor, dat hij afziet van het telegram om zich achter de regering te stellen omdat ons eigenlijk niet voldoende bekend is van de overeenkomst.

Wel wordt een telegram gezonden om Curaçaose adviseurs bij de Nederlandse afvaardiging naar de Caraïbische Commissie te benoemen.

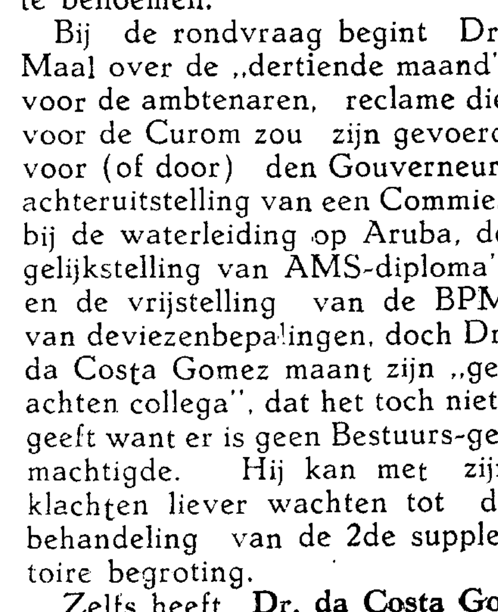
Bij de rondvraag begint Dr. Maal over de „dertiende maand" voor de ambtenaren, reclame die voor de Curom zou zijn gevoerd voor (of door) den Gouverneur, achteruitstelling van een Commies bij de waterleiding op Aruba, de gelijkstelling van AMS-diploma's en de vrijstelling van de BPM van deviezenbepalingen, doch Dr. da Costa Gomez maant zijn „geachten collega", dat het toch niets geeft want er is geen Bestuurs-gemachtigde. Hij kan met zijn klachten liever wachten tot de behandeling van de 2de suppletoire begroting.

Zelfs heeft **Dr. da Costa Gomez** een dringend voorstel betreffende de berichtgeving tussen Curaçao en Nederland en vice versa.

De Regerings Persdienst wordt aan het eind van het jaar of misschien zelfs vroeger opgeheven en de Doctor wil weten welke maatregelen het bestuur denkt te nemen om de nieuwsvoorziening niet te onderbreken. Blij is hij dat de RPD — dat „onding" — opgeheven wordt, maar de uitwisseling van nieuws moet voortduren. Sinds de Staten aan het Bestuur voorstelden een Stichting in het leven te roepen, welke onafhankelijk van het Gouvernement, de Rijksregering of de Staten de voorlichting zou verzorgen — werd niets meer vernomen. Dr. da Costa Gomez stelt dus voor om een afvaardiging naar den waarnemend Gouverneur — „met wien het prettig is te onderhandelen" — te zenden teneinde deze quaestie te bespreken.

De heren E. A. Römer en E. Jonckheer worden hierop benoemd tot leden van de afvaardiging.

De deuren van de Statenzaal gaan dan dicht omdat er verder in het geheim vergaderd moet worden.

CURAÇAO

DE OPHEFFING VAN DE RPD.

Naar de heer E. A. Winters, hoofd van de Regerings Persdienst, ons mededeelt, zal de opheffing van deze dienst, welke op 31 December zou plaats vinden met 1 December ingaan, aangezien hij nog een maand verlof te goed heeft. De voorziening van het Aneta-nieuws zal evenwel duren tot het einde des jaars, omdat het personeel van de dienst tot dan werkzaam zal zijn.

De heer Winters zelf zal op 5 December met het ss. „Cottica" naar Nederland vertrekken. Het ligt in de bedoeling van den heer Winters om zich als voorheen in Antwerpen te vestigen.

VAN DE VLIEGSTOEL GESLINGERD.

Gedurende de kindermiddag van Coney Island eergisteren zat een moeder met haar kleine zoon in een vliegstoel. Uit zenuwachtigheid gaf de moeder een ruk aan de ketting als gevolg waarvan het jongetje er af slingerde. Naar het zich laat aanzien is de jongen er goed afgekomen. Met enkele diepe schrammen werd hij naar het hospitaal gevoerd.

MR. JAS IN HET WATERFORT.

De waarnemend Gouverneur Mr. F. A. Jas, heeft Maandag, 's middags om 14.30 uur, vergezeld door den adjdpant-kapitein zeld door den adjudant-kapitein bezoek gebracht aan het Waterfort en aan Kamp Suffisant.

JONGEN ONDER SCHOOLBUS.

Hedenmorgen reed de schoolbus van de CPIM over de arm van den Surinaamsen jongen Telg, die door het stoeien onder de autobus geraakte. De jongen is naar het St. Elisabeth Hospitaal vervoerd.

UIT HET RAAM GEVALLEN

Woensdagmiddag omstreeks 15.30 uur viel het driejarig meisje Judith Hernandez uit het raam van de tweede verdieping van haar woning. Bij een onderzoek in het hospitaal bleek, dat haar hals enigszins gekneusd werd en zij voorts wat schrammen had opgelopen.

EXAMENUITSLAGEN.

Als volgt zijn de uitslagen van de Examens voor de Zeevaartdiploma's in Curaçao.

Examen voor **Eerste** Stuurman: Aantal candidaten 6; afgewezen 2; geslaagd 4, te weten de Heren B. A. Overbeeke, L. Polderman, R. Roos en C. Sundermeyer.

Examen voor **Tweede** Stuurman: Aantal candidaten 5; afgewezen 2; geslaagd 3, te weten de Heren B. van der Born, R. Naeff en J. van de Weyer.

Examen voor diploma **B** als Machinist (2e gedeelte): Aantal candidaten 2; herexamen 1; geslaagd 1, te weten de Heer L. Kerstens.

Examen voor diploma **A** als **Machinist** Aantal candidaten 2; afgewezen 2.

Deze examens werden bijgewoond door den Heer A. H. Voetelink, gepensioneerd hoofdofficier MSD en Voorzitter van de Rijkscommissie voor de Machinistenexamens in Nederland, die zijn waardering uitsprak voor de wijze, waarop deze examens op Curaçao werden afgenomen.

ALLEEN MAAR....

In de advertentie, gisteren op Curaçao verschenen, lazen we, dat de slager alléén maar de volgende vlezen kon aanbieden: Runderhaas, Hacheevlees, Rundvlees, Runderlappen, Doorregen, Soepvlees, Soepvlees met been, Poulet, Gehakt, Ossestaart, Varkenscarbonade, Kalfswezerik, Lamsbout en Lamscarbonade.

Als dat „alléén maar" te krijgen is, dan is Curaçao toch werkelijk een paradijs.

Dat loopt nog al los met dat „alléén maar".

SCHEEPSBERICHTEN.

28 November.

Evelyn van Aruba.

29 November.

Royal Star van Cristobal; Manto naar Aruba! Water Knot van Santiago de Cuba; Ino naar Maracaibo; Hartington van Cristobal.

Missie Nieuws

MGR. VERRIET.

Wij vernemen nog dat onze Apostolisch Vicarius aanwezig was bij het feest van de H. Hart parochie aan de Kraayenhoflaan te Nijmegen. Mgr. Verriet droeg daar een Pontificaal Lof op. Ongeveer medio-December zal Mgr. Verriet uit Rome naar Nederland terugkeren.

Bij de feesten der Paters Dominicanen te Leeuwarden was onze Apostolisch Vicarius vergezeld van pater Antoninus Burgemeester, pastoor van St. Barthelemy als secretaris. Mgr. droeg een Pontificale Hoogmis en bij de officiële receptie, waarbij de burgemeester van Leeuwarden en verschillende plaatselijke autoriteiten spraken voerde Mgr. Verriet als gast het laatste woord. Uitgaande van het verschil tussen Limburgers en Friezen, sprak Mgr. over de bekende tekst „Frisia non cantat sed ratiocinatur". „Men zingt in Friesland met, er wordt nagedacht".

Mgr. bracht ook het werk der paters uit Leeuwarden op Curaçao werkzaam als missionaris in herinnering.

PATER MOHLMANN NAAR SINT MAARTEN.

Hedenmorgen vertrok Pater Michaël Möhlmann O.P. per vliegtuig naar Sint Maarten om er een retraite van de Zusters te leiden.

BEZOEK AAN DE SCHOLEN

Het hoofd der Zusters van Roozendaal bracht gisteren een bezoek aan de H. Hart school en de Bisschoppelijke Nijverheidsschool. De laatste school, een nieuw werk van de Zusters gedurende de oorlog begonnen en nu reeds een 150 leerlingen tellend, had bijzondere belangstelling. Op beide scholen was de ontvangst een groots huldebetoging.

VENEZUELA EN KATHOLIEKE ACTIE.

Zondag 1 December a.s. zal bij onze naburen de dag van de Katholieke Actie zijn. Venezuela als een land met zeer weinig priesterroepingen heeft natuurlijk een groot tekort aan priesters, zodat de hulp van de leken van zeer grote waarde is. Het schijnt dat men in Venezuela de roep van Paus Pius XI begrepen heeft en velen vooral onder de jeugd gaan zich wijden aan „de deelneming van de leken aan het apostolaat van de kerk onder leiding van hiërarchie? In Nederland stuitte de organisatie van de Katholieke Actie op een moeilijkheid, daar de katholieken reeds zeer intens verenigd waren in katholieke verenigingen. „En hier op Curaçao?" kan men vragen. Wij willen voor vandaag het antwoord schuldig blijven; we weten echter dat vele Curaçaoënaars de actie in Venezuela ziende er enthousiast voor werden.

„TRANSVAAL" NAAR ARUBA.

De voetbalvereniging „Transvaal" van de Surinamers alhier zal tijdens het weekeinde een bezoek brengen aan Aruba.

Zaterdagmiddag speelt men tegen Hollandia en Zondag tegen Aruba Jrs.

LIFE INTERNATIONAL IN BENGALEN VERBODEN

De Bengaalse regering heeft de verspreiding van „Life International" in de provincie Bengalen verboden. Dit blad bevatte foto's van de opstootjes die medio Augustus in Bengalen plaats vonden.

De zegsman van de regering zeide dat dit verbod gedaan is teneinde de vrede die momenteel heerst te handhaven (Calcutta, (AP) 28.11).

HANDELSACCOORD MET ZWEDEN.

Het Zweeds-Nederlands Handelsaccoord is volgens een mededeling van het Ministerie van Economische Zaken Maandag geparafeerd (Den Haag, Aneta).

Dr. K. J. Hann:

De verantwoordelijkheid van het Duitse volk

Opvattingen van | een Zwitser, een Fransman en van ds. Niemöller

Terwijl reeds vóór deze oorlog er veel over nagedacht werd, in hoeverre het Duitse volk voor het nationaal-socialisme en zijn daden verantwoordelijk te stellen is, werd het vraagstuk van de schuld der Duitsers aan deze oorlog tot een der meest actuele en tegelijkertijd moeilijkste problemen, waarvoor zich diplomaten en historici, wijsgeren en de „publieke opinie" geplaatst zien. Het gaat hier om een oordeel over een volk, dat door zijn verleden en zijn rol in de Europese samenleving van biezondere betekenis is. Overweegt men hierbij nog, dat allen, die over dit volk vurig een oordeel willen uitspreken, voor vijf jaren, en misschien langer, zijn vijanden waren, of zoals Fransen en Belgen, tot twee keer toe onder de gevolgen van een Duitse campagne te lijden hadden, of zelfs als gevangenen of dwangarbeiders de uiterste wreedheden van dit volk moesten ondervinden, dan begrijpt men gemakkelijk, dat zich de meesten van ons vandaag in een positie bevinden, die een objectieve, nuchtere en „rechtvaardige" beschouwing nauwelijks toelaat. Want wie wil en kan eigenlijk nog van objectiviteit spreken, als hij van Duitsland spreekt? Schijnt niet een veroordelen van het Duitse volk in het geheel voor velen geoorloofd en zelfs geboren uit een volkomen realistische, door eigen ondervindingen gestaafde perspective? Bovendien vraagt men zich veel te weinig af, in hoeverre het ons eigenlijk mogelijk is, de geestesgesteldheid, laat staan de morele schuld van een geheel volk in vaste termen te brengen. Juist in dit opzicht laat men zich vaak door generalisaties leiden, die weliswaar niet in strijd zijn met de werkelijkheid, maar meestal onvolledig, kleurloos en niet zelden banaal zijn. De werkelijkheid is juist in dit opzicht rijker, complexer, zelfs geheimzinnig en ondoorgrondelijk. De grandeur van den Fransman, de trots van den Spanjaard, het perfide Albion, de sentimentele Duitser — hoe vaak zoekt het denken de werkelijke volheid des levens te comprimeren in een formule, die de waarheid geweld aandoet. Nog moeilijker moet het dan zijn, de graad van de schuld van een geheel volk te bepalen.

Het is een van de grootste gedachten van ons recht, dat zich hierin op het Romeinse recht baseert, dat alleen een individu veroordeeld en gestraft kan worden, nooit een gemeenschap als zodanig. Er moet voor de Duitsers een diepe tragiek in de ontwikkeling van een gedachte liggen, die zij zelf tot het uiterste gedreven hebben en die zich nu ten volle tegen hen zelf richt: zonder aarzelen hebben de nationaal-socialisten de genoemde rechtsopvatting, die in alle cultuurstaten van kracht is, vervangen door het collectieve veroordelen en straffen van gehele groepen en naties: de Polen, de Joden, de adelijken (na de aanslag op Hitler) werden collectief gehaat en vervolgd, en door de wreed doorgevoerde „Sippen-haftung" hebben de nazies na de mislukte aanslag op Hitler de onschuldige familieleden, vrouwen, kinderen, broers en zusters, van al diegenen, die enigszins met het complot in verband stonden, ter dood gebracht.

En nu treft hen zelf dit onbarmhartige collectieve oordeel: velen veroordelen het Duitse volk in zijn geheel en vragen straf, boete en schuldbelijdenis van het gehele volk.

Wil men daarom enigszins rechtvaardig te werk gaan, en zich noch door overigens gerechtvaardigde gevoelens, noch door vage gemeenplaatsen laten leiden, dan moet men allereerst enkele onderscheidingen maken: het vraagstuk van de schuld heeft een juridisch, een politiek en een geestelijk-historisch aspect. Elk dezer aspecten heeft een eigen uitgangspunt, een eigen zienswijze en raakt het Duitse volk in verschillende structuren.

Wij willen ditmaal aan de zuiver juridische beoordeling voorbijgaan en hier slechts de beide laatste aspecten bespreken.

In zeker opzicht is de Duitser het met de politiek-militaire oplossing van het probleem eens: hij is gewoon zich in de argumentatie van een oorlogvoering in te denken. Wie de oorlog verliest, draagt de kosten. Niet een collectieve schuld, maar een collectieve „Haftung", aansprakelijkheid, wil hij op zich nemen. Indien het Duitse volk door de vredesbepalingen niet van alle levensmogelijkheid beroofd wordt, en vooral in zijn geheel, als eenheid, mag blijven bestaan, dan is den intelligenten Duitser, Nazie of niet, volkomen duidelijk, dat hij moet betalen, in welke vorm dan ook.

Maar ook deze kant van het schuldprobleem en zijn oplossing brengt weinig bevrediging. Ze berust tenslotte alleen maar op de materiële aansprakelijkheid van het gehele volk, dat voor de oorlogsschuld moet opkomen. Het gaat na deze oorlog echter wel om het materiële herstel maar tegelijkertijd, misschien zelfs meer noch, om de verwijdering der geestelijke oorzaken, die deze oorlog mogelijk maakten. Zelden is de mens dieper in zijn binnenste wezen getroffen door het onrecht, dat gebeurde, dan in deze oorlog en zag hij met groter ontzetting, welke onnoemelijke misdrijven de demonische krachten in den mens volbrengen kunnen. Daarom bevredigt hem het juridische en politieke aspect van het schuldprobleem niet, omdat ze de geestelijke wereld, die het nationaal-socialisme mogelijk maakte, niet kunnen verklaren. Europa wil niet alleen herstel van de schade, maar ook verwijdering van de geestelijke krachten, die de grootste catastrophe van de wereldgeschiedenis te weeg konden brengen.

Er zijn verschillende pogingen gedaan, om deze wortels, waaruit het nationaal-socialisme voortkwam, diepgaand te onderzoeken en bloot te leggen. Men kan niet zeggen, dat ze alles aan het licht brengen, wat men graag zou willen weten. Men voelt overal, dat men de geschiedenis in de vroegere eeuwen moet bestuderen, om zekere categorieën van denken, bepaalde, vaststaande reacties, dominerende stromingen te vinden, die, al zijn ze dan misschien niet typisch Duits, door de taaiheid, waarmede ze zich weten te handhaven, en door een zekere constellatie uiteindelijk tot het tragische einde moesten leiden.

In Nederland heeft Prof. W. Kosch met zijn boek „Pruisen voor de rechterstoel der geschiedenis" reeds een belangrijke bijdrage tot dit onderwerp geleverd, hoewel het slechts een gedeelte van het Duitse volk betreft. In het jaar 1941 verscheen in Londen een boek „Thus spoke Germany", uitgegeven door W. W. Koole en M. F. Potter met een voorwoord van Lord Vansittart. Het is een verzameling van citaten uit de tijd van Frederik den Grote tot Adolf Hitler, practisch zonder text, bijna 400 bladzijden aanhalingen uit Duitse schrijvers, philosophen, politici, generaals, theologen etc., een omvangrijk materiaal, waaruit het crescendo fortissimo van de furor teuronicus moet blijken. Er is geen twijfel, dat het een zeer suggestieve keuze is, die de beslissende neigingen van de Duitse geest onderstreept, en vooral door uitingen uit de tijd 1914—1918 gegevens brengt, die op merkwaardige wijze bekend klinken.

Wie dus, dieper op het Duitse probleem wil ingaan, zal hier een waardevolle verzameling vinden. Materiaal is belangrijk, — waarbij echter ook in Engeland zelf meteen naar voren gebracht werd, dat een dergelijke keuze onvolledig en eenzijdig blijft —, maar materiaal vraagt altijd bewerking.

En zo vermelden we dan ook met nadruk het boek van Karl Barth, „De Duitsers en Wij", en het boek van den bekenden Fransen katholiek Robert d'Harcourt „Comment traiter l'Allemagne" (1946, Paris, Tallandier), dat pas enkele weken geleden uitgegeven werd. Deze beide boeken zijn op het ogenblik wel de meest belangrijke publiaties over dit onderwerp, hoewel ze geenszins meer willen zijn dan inleidende beschouwingen, die echter uitmunten door rechtvaardigheid, een diep besef van verantwoordelijkheid en een scherp onderscheidingsvermogen. Hier is zonder twijfel een basis gevonden, waarin, boven de tegenstelling van collectieve en individuele schuld uit, de geestelijke wereld van den Duitser begrijpelijk gemaakt wordt.

Visie van „neutrale zijde".

Karl Barth confronteert de Duitsers slechts met zijn eigen landgenoten, de Zwitsers, die dus in deze oorlog geen vijanden van Duitsland waren. Zij kunnen daarom in het werkelijke beleven van de christelijke naastenliefde andere volken vooraangaan: hij ziet, hoe de Duitsers door het nationaal-socialisme in een nood geraakten; waaruit ze bevrijd moeten worden. Ze hebben vriendschap nodig, zo zegt hij, en hij wil hen naderen, ook op het gevaar, gedupeerd te worden. Maar ze hebben allen aan geweld geloofd, zij moeten nu de vergiffenis leren kennen. Wat wij aan de Duitsers verschuldigd zijn, zo zegt hij, is onafhankelijk van wat ze verdienen...... een waarlijk christelijke edelmoed, die ook Robert Harcourt, Fransman en een bekend figuur uit de resistance, niet kan nalaten te bewonderen.

Deze houding van Karl Barth geeft echter aan zijn critiek aan de Duitsers een biezondere betekenis. Hij is zich volkomen bewust, dat men „zeer streng en zeer mild" moet zijn, om de Duitsers tot bezinning te roepen. En hij geeft op enkele zeer kenmerkende uitlatingen van Duitsers, die iedere schuld willen afwijzen, in scherpe formuleringen duidelijk antwoord.

Voor Barth gaat het niet om de leiders van het regime, wier criminaliteit misschien door gangsters in de V.S., zoals hem een Duitser zegt, bereikt kan worden, hij weert zich tegen den gemiddelden Duitser, tegen de „fatsoenlijken", tegen de ontelbaren, die hij zeer goed kende: professoren, schrijvers, geestelijken, rechters enz. Zij hebben door een „trostloses Sichführenlassen" ongemerkt meer en meer deelgenomen aan de daden van een regime, dat hun zelf onrechtvaardig moest toeschijnen. Ze bleven zwijgen, terwijl iemand, die niet het recht daartoe had, aan het woord was, zij misten de „zivile Gesinnung", die de Zwitsers kenmerkt, en die de Duitsers had moeten verplichten, zich tegen een misdadig gebruik van het staatsgezag, te verzetten.

En zo wijst hij op de aanbidding van het militairisme, de trots, de overdreven nationale zelfgenoegzaamheid, die den Duitser van een christelijke en Europese mentaliteit moesten verwijderen. Zijn uiteenzettingen, die overal van gezag, kennis en principiële houding blijk geven, strekken zich weliswaar niet uit tot een historisch onderzoek, maar Barth heeft de richting en methode gewezen, die een juiste beoordeling van het schuldvraag moet volgen. Hij vraagt van den niet-Duitser een absoluut christelijk standpunt, maar van den Duitser een volkomen besef van de geestelijke verantwoordelijkheid, die ze als volk in het geheel te dragen hebben.

Trots belemmert inkeer.

Het uitgangspunt van Robert Harcourt geeft aan zijn boek grotere mogelijkheden: hij spreekt als vertegenwoordiger van een volk, dat de oorlog medegemaakt heeft, en tegelijkertijd van een Europees standpunt. Na een uitvoerige waardering van het boek van Karl Barth — de protestant en de katholiek ontmoeten elkaar telkens weer in de principiële beoordeling van het nationaal-socialisme en de houding tegenover het Duitse volk — en door de vergelijking van verschillende uitlatingen van Duitsers uit het verleden en de tegenwoordige tijd, laat d'Harcourt een tegenstelling in de Duitse geest zien, die in de Duitse geschiedenis een grote rol speelt: het waarlijk christelijke gevoel van broederschap en naastenliefde wordt telkens weer beperkt of gedoofd door de „furchtbare Schuld", zoals Theodor Haecker zegt. De Lutherse splitsing van den christen in een „Innenmensch" en een, die zich naar buiten volkomen aan het staatsgezag onderwerpt; het cosmopolitische humanisme en het germaanse nationalisme; christendom enerzijds dat aan een persoonlijke God gelooft, en een vrije wil erkent, en rassisme anderzijds, dat de vrije persoonlijkheid loochent aan een anonyme macht van „Vorsehung", „Sinn der Geschichte", „Blut" gelooft, — een antithese, die tenslotte in de geestelijke, religieuze sfeer deze vorm krijgt: hier de trots van de onafhankelijken mens, ginder de ootmoed van den gelovigen christen.

Het is niet overbodig erop te wijzen, dat in verschillende publicaties, die de geest van het Duitse volk wil benaderen, juist de „orgueil", trots, als een diep gevaar en hinderpaal voor een echte ommekeer beschouwd wordt.

Er zijn echter stemmen, die deze ommekeer reeds lang geëist hebben, en vooraanstaande Duitsers zetten zich ook nu weer hiervoor in. Terecht zegt Robert d'Harcourt: „Nous exigerons des preuves du changemant de l'Allemagne, mais en désespérer à priori nous semble une erreur".

Dit heeft Friedrich Wilhelm Foerster met zijn persoon en zijn werk geëist. Hij zeide na de eerste wereldoorlog: „Deutschland muss umlernen".

Wij allen kunnen nauwelijks begrijpen, met welke heroïsche inspanning Niemöller, Ernst Wiechert, Asmussen in Halle en Karl Jaspers in Heidelberg het Duitse volk opwekken tot bezinning en ommekeer. Hoewel het nog weinigen lijken te zijn, wier taak moeilijk, zeer moeilijk is, leert het boek van d'Harcourt, dat men de hoop niet moet opgeven: „Ne désespérons pas de la conversion de l'Allemagne!"

Het is vooral de katholieke dichter Reinhold Schneider in Freiburg, die in zijn boek: „Gedanken des Friedens" het Duitse volk er op wijst, dat de boete gedragen moet worden in een diep een eerlijk bewustzijn van solidariteit en verantwoordelijkheid, en dat voor het Duitse volk geen andere houding meer mogelijk is. Het is de enige „geschichtliche Tat", die men er van verwacht.

Uit zulke beschouwingen, die van Barth, d'Harcourt, Jaspers (zijn openingsrede van de Heidelberger universiteit), Schneider enz. blijkt, dat men een geestelijke structuur raakt, die boven het verschil van collectief en individueel verheven is, die zich tenminste aan deze onderscheiding onttrekt. Want de geest van het volk heeft ook volgens de Duitsers zelf diep geleden en dit is de bron geworden van zo veel dwaling en ontreddering. In de wereld van deze geest heeft de Duitser geleefd en daarin ook is hij in geen enkel opzicht juridisch en politiek schuldig geworden, is hij door de tragiek van deze geest getroffen als ware hij de meest zichtbare vertegenwoordiger er van. Hij is als Duitser niet een nummer van een collectief, noch een alleenstaande particulier, maar voor iedereen en voor zich zelf representant van een geest, waarvan men meer dan ooit verwacht, dat hij zal „umkehren". Hoe minder hij deelgenomen heeft aan de misdrijven van het regime, des te eerder is hij geschikt, de catastrophale ontwikkeling en haar oorzaken te begrijpen. Slechts zo is het te verklaren, dat Niemöller, die jarenlang in het concentratiekamp doorbracht, en de grijze dichter Johannes R. Becher, die sinds 1933 in ballingschap geleefd heeft en nu weer teruggekeerd is, hun volk tot het besef van hun schuld oproepen en zich zelf er mede in betrekken, — terwijl de aangeklaagden in Neurenberg allen onschuldig beweren te zijn. Hier wordt dan ook het essentiële van het schuldvraag in zijn geestelijk en historisch aspect duidelijk: niet om wraak en vergelding te kunnen beoefenen, wordt over de verantwoordelijkheid van het Duitse volk gesproken, maar alleen om te veranderen, te vernieuwen en weer op duurzame fundamenten op te bouwen.

(Christofoor).

Bekendmaking

De procureur Generaal, Hoofd der Politie, brengt hierdoor ter kennis van belanghebbenden, dat de geldigheidsduur van alle op Curacao uitgegeven en nog niet vervallen vergunningen tot het besturen van autobussen zal worden geacht te zijn verlengd tot 1 Maart 1947

De wnd. Procureur Generaal,
J. J. ELLIS,

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst maakt bekend, dat ingevolge art. 20 P.B. No. 66 A° 1921 huisvuil, keuken- en ander afval in goed gesloten reservoirs bewaard moeten worden en dat ingevolge art. 17 P.B. 66 A° 1921 vaten en andere waterbevattende voorwerpen zoodanig afgedekt moeten worden gehouden, dat zij voor muskieten ontoegankelijk zijn.

Voortaan zal bij overtreding hiervan streng door den Hygienischen Dienst opgetreden worden.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

3—1